

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2013. gada 28. maijā *

Apelācija — Kopējā ārpolitika un drošības politika (KĀDP) — Ierobežojoši pasākumi pret konkrētām personām un organizācijām, kas saistītas ar Osamu Bin Ladenu, Al-Qaida tīklu un Taliban — Regula (EK) Nr. 881/2002 — Prasība atcelt tiesību aktu — Ieinteresētās personas svītrotšana no attiecīgo personu un organizāciju saraksta — Interese celt prasību

Lieta C-239/12 P

par apelāciju saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas statūtu 56. pantu, ko 2012. gada 13. maijā cēla

Abdulbasit Abdulrahim, ar dzīvesvietu Londonā (Apvienotā Karaliste), ko pārstāv *P. Moser, QC*, un *E. Grieves, barrister*, kurus pilnvarojis *H. Miller, solicitor*,

apelācijas sūdzības iesniedzējs,

pārējiem lietas dalībniekiem esot šādiem:

Eiropas Savienības Padome, ko pārstāv *E. Finnegan* un *G. Étienne*, pārstāvji,

Eiropas Komisija, ko pārstāv *E. Paasivirta* un *G. Valero Jordana*, pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētājas pirmajā instancē.

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs V. Skouris [*V. Skouris*], priekšsēdētāja vietnieks K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], palātu priekšsēdētāji M. Ilešičs [*M. Ilešič*], L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*], T. fon Danvics [*T. von Danwitz*], A. Ross [*A. Rosas*] (referents), Dž. Arestis [*G. Arestis*], J. Malenovskis [*J. Malenovský*] un E. Jarašūns [*E. Jarašiūnas*], tiesneši E. Juhāss [*E. Juhász*], E. Borgs Bartets [*A. Borg Barthet*], K. Toadere [*C. Toader*], K.G. Fernlunds [*C. G. Fernlund*], Ž. L. da Krušs Vilasa [*J. L. da Cruz Vilaça*] un K. Vajda [*C. Vajda*],

ģenerālvokāts Ī. Bots [*Y. Bot*],

sekretāre L. Hjūleta [*L. Hewlett*], galvenā administratore,

nemot vērā rakstveida procesu un 2012. gada 11. decembra tiesas sēdi,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2013. gada 22. janvāra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – angļu.

Spriedums

- 1 Savā apelācijas sūdzībā *A. Abdulrahim* lūdz atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2012. gada 28. februāra rīkojumu lietā T-127/09 *Abdulrahim/Padome* un Komisija (turpmāk tekstā – “pārsūdzētais rīkojums”), kurā tā tostarp nosprieda, ka ir jāizbeidz tiesvedība par viņa celto prasību atcelt Padomes 2002. gada 27. maija Regulu (EK) Nr. 881/2002, ar kuru paredz īpašus ierobežojošus pasākumus, kas vērsti pret konkrētām personām un organizācijām, kas saistītas ar Osamu Bin Ladenu, *Al-Qaida* tīklu un *Taliban*, un ar kuru atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 467/2001, ar ko aizliedz eksportēt noteiktas preces un pakalpojumus uz Afganistānu, pastiprina lidojumu aizliegumu un attiecinā uz Afganistānas *Taliban* līdzekļu un citu finanšu resursu iesaldēšanu (OV L 139, 9. lpp.), kas grozīta ar Komisijas 2008. gada 22. decembra Regulu (EK) Nr. 1330/2008 (OV L 345, 60. lpp.), vai Regulu Nr. 1330/2008.

Atbilstošās tiesību normas un tiesvedības priekšvēsture

- 2 2008. gada 21. oktobrī *A. Abdulrahim* uzvārds tika iekļauts sarakstā, kuru bija sagatavojusi Sankciju komiteja, kas izveidota ar ANO Drošības padomes 1999. gada 15. oktobra Rezolūciju 1267 (1999) par situāciju Afganistānā (turpmāk tekstā – “Sankciju komitejas saraksts”).
- 3 Tādēļ ar Regulu Nr. 1330/2008 *A. Abdulrahim* uzvārds tika iekļauts to personu un organizāciju sarakstā, kuru līdzekļi un citi saimnieciskie resursi ir iesaldējami saskaņā ar Regulu Nr. 881/2002 (turpmāk tekstā – “strīdīgais saraksts”).
- 4 Regulas Nr. 1330/2008 pielikuma 1. punktā minētais pievienotais ieraksts bija pamatots šādi:
“[...] Cita informācija: a) [...]; b) iesaistīts līdzekļu piesaistē organizācijai *Libyan Islamic Fighting Group* [turpmāk tekstā – “LIFG”]; c) bija augstu stāvoša persona *LIFG* Apvienotajā Karalistē; d) saistīts ar *SANABEL Relief Agency* direktoriem *Ghuma Abd'rabbah*, *Taher Nasuf* un *Abdulbaqi Mohammed Khaled* un *LIFG* locekļiem Apvienotajā Karalistē, ieskaitot *Ismail Kamoka*, kas ir augsta ranga *LIFG* loceklis Apvienotajā Karalistē, un kurš ir notiesāts un kuram piespriests sods Apvienotajā Karalistē 2007. gada jūnijā par terorisma finansēšanu.”
- 5 Ar prasības pieteikumu, kura parakstītais oriģināls Vispārējās tiesas kancelejā tika saņemts 2009. gada 15. aprīlī, *A. Abdulrahim* pret Eiropas Savienības Padomi un Eiropas Komisiju cēla prasību būtībā, pirmkārt, atcelt Regulu Nr. 881/2002, kas grozīta ar Regulu Nr. 1330/2008, vai Regulu Nr. 1330/2008, ciktāl šie tiesību akti uz viņu attiecas, un, otrkārt, atļūdzināt kaitējumu, kas esot radies šo tiesību aktu pieņemšanas dēļ. Šī prasība tika reģistrēta ar numuru T-127/09.
- 6 Savā prasības pieteikumā *A. Abdulrahim* apgalvoja, ka ne Padome, ne Komisija nav izskaidrojušas viņa iekļaušanas strīdīgajā sarakstā iemeslus. Viņš neesot ticis informēts par viņam izvirzītajiem pierādījumiem un neesot ticis uzklausīts šajā saistībā. Viņš minēja, ka viņam piederošo līdzekļu iesaldēšanas pasākums apdraudot viņa tiesības uz īpašumu un privāto dzīvi un esot nesamērīgs. Visbeidzot *A. Abdulrahim* apgalvoja, ka nekad nav bijis saistīts ar Osamu Bin Ladenu, ne arī ar *Al-Qaida* tīklu vai *Taliban*. Atsaucoties uz *Foreign and Commonwealth Office* 2008. gada 5. novembra vēstuli, kurā tikusi konstatēta viņa saikne ar *Al-Qaida* ar *LIFG* starpniecību, viņš apgalvoja, ka, lai arī Afganistānas *LIFG* grupas daļa pievienojās *Al-Qaida* 2007. gadā, to nedarīja visi grupas locekļi. Katrā ziņā *A. Abdulrahim* esot izstājies no *LIFG* 2001. gadā.
- 7 2010. gada 22. decembrī *A. Abdulrahim* uzvārds tika svītrots no Sankciju komitejas saraksta.
- 8 2011. gada 6. janvārī *A. Abdulrahim* advokāti rakstveidā lūdza Komisiju svītrot viņa uzvārdu no strīdīgā saraksta.

- 9 Ar Komisijas 2011. gada 18. janvāra Regulu (ES) Nr. 36/2011, ar ko 143. reizi groza Regulu Nr. 881/2002 (OV L 14, 11. lpp.), *A. Abdulrahim* uzvārda ieraksts tika svītrots no strīdīgā saraksta.
- 10 Ar vēstuli, kas Vispārējās tiesas kancelejā tika saņemta 2011. gada 27. jūlijā, Komisija Vispārējai tiesai iesniedza Regulas Nr. 36/2011 kopiju.
- 11 Vispārējās tiesas kancelejas 2011. gada 17. novembra vēstulē lietas dalībnieki tika aicināti rakstveidā izteikties par sekām, kādas rada Regulas Nr. 36/2011 pieņemšana, it īpaši ņemot vērā *A. Abdulrahim* prasības priekšmetu.
- 12 Padome un Komisija savos rakstveida apsvērumos, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegti 2011. gada 6. decembrī, lūdza Vispārējo tiesu atzīt, ka prasība atcelt tiesību aktu ir zaudējusi savu priekšmetu un ka šajā saistībā tiesvedība ir jāizbeidz. Attiecībā uz prasību par zaudējumu un tiesāšanās izdevumu atlīdzību šīs iestādes saglabāja savus agrākos prasījumus.
- 13 *A. Abdulrahim* savos rakstveida apsvērumos, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegti 2011. gada 6. decembrī, iebilda pret to, ka būtu jāizbeidz tiesvedība par viņa prasījumiem atcelt Regulu Nr. 1330/2008. Pamatojoties tostarp uz Vispārējās tiesas 2008. gada 3. aprīļa sprieduma lietā T-229/02 *PKK/Padome* 46.–51. punktu, viņš izvirzīja argumentus, kas ir apkopoti pārsūdzētā rīkojuma 19. punktā, uz kuriem Vispārējā tiesa atbildēja šajā pašā rīkojumā.

Pārsūdzētais rīkojums

- 14 Pārsūdzētais rīkojums tika pasludināts, pamatojoties uz Vispārējās tiesas Reglamenta 113. pantu, saskaņā ar kuru šī tiesa, uzklusējusi lietas dalībniekus, var jebkurā laikā pēc savas ierosmes lemt par to, vai pastāv kāds absolūts šķērslis tiesas procesam, vai arī konstatēt, ka strīda priekšmets vairs nepastāv un ka tiesvedība ir jāizbeidz.
- 15 Pārsūdzētā rīkojuma 22. punktā Vispārējā tiesa atgādināja judikatūru, saskaņā ar kuru prasītāja strīda priekšmetam – tāpat kā interesei celt prasību – ir jāpastāv līdz tiesas nolēmuma pasludināšanai, pretējā gadījumā lieta ir jāizbeidz, kas nozīmē, ka prasības rezultātā lietas dalībniekam, kurš cēlis šo prasību, ir jāvar panākt labvēlīgu iznākumu (skat. Tiesas 2007. gada 7. jūnija spriedumu lietā C-362/05 P *Wunenburger/Komisija*, Krājums, I-4333. lpp., 42. punkts un tajā minētā judikatūra; šajā ziņā skat. arī Vispārējās tiesas 2010. gada 10. decembra spriedumu apvienotajās lietās no T-494/08 līdz T-500/08 un T-509/08 *Ryanair/Komisija*, Krājums, II-5723. lpp., 42. un 43. punkts).
- 16 Tāpat pārsūdzētā rīkojuma 24. punktā Vispārējā tiesa atgādināja judikatūru, saskaņā ar kuru, ja atbildētāja iestāde apstrīdēto tiesību aktu atsauc vai, noteiktos apstākļos, atceļ, zūd prasības atcelt tiesību aktu priekšmets, jo tādējādi prasītājs gūst vēlamo rezultātu un pilnībā tiek apmierinātas tā intereses (skat. Vispārējās tiesas 2006. gada 28. marta rīkojumu lietā T-451/04 *Mediocruso/Komisija*, 26. punkts un tajā minētā judikatūra; 2011. gada 6. jūlija rīkojumu lietā T-142/11 *SIR/Padome*, 18. punkts, kā arī rīkojumu lietā T-160/11 *Petroci/Padome*, 15. punkts).
- 17 Pārsūdzētā rīkojuma 27. punktā Vispārējā tiesa konstatēja, ka Komisija ar Regulu Nr. 36/2011 ir svītrojusi *A. Abdulrahim* uzvārda ierakstu no strīdīgā saraksta, lai gan šis ieraksts izrietēja no Regulas Nr. 1330/2008. Šī tiesa uzskatīja, ka šāda svītrošana nozīmē minētās regulas atcelšanu, ciktāl šis tiesību akts attiecas uz *A. Abdulrahim*.
- 18 Pārsūdzētā rīkojuma 29. un 30. punktā Vispārējā tiesa atgādināja, ka, protams, prasības atcelt tiesību aktu ietvaros prasītājs var saglabāt interesi, lai tiesvedības laikā atceltais akts tiktu atcelts [ar spriedumu], ja šī tiesību akta atcelšanai [ar spriedumu] pašai par sevi var būt tiesiskas sekas (Vispārējās tiesas 1997. gada 14. marta rīkojums lietā T-25/96 *Arbeitsgemeinschaft Deutscher Luftfahrt-Unternehmen* un *Hapag-Lloyd/Komisija*, *Recueil*, II-363. lpp., 16. punkts, kā arī 2005. gada

10. marta rīkojums lietā T-184/01 *IMS Health*/Komisija, Krājums, II-817. lpp., 38. punkts). Proti, gadījumā, ja tiesību akts ir atcelts, saskaņā ar LESD 266. pantu iestādei, kas ir pieņēmusi tiesību aktu, ir jāveic pasākumi, lai izpildītu spriedumu. Šie pasākumi nav saistīti ar tiesību akta izzušanu kā tādu no Savienības tiesību sistēmas, jo tā izriet no tiesību akta atcelšanas tiesā pašas būtības. Tie drīzāk attiecas uz spriedumā par tiesību akta atcelšanu konstatēto nelikumību novēršanu. Tādējādi attiecīgajai iestādei var būt pienācīgi jāatjauno prasītāja iepriekšējais stāvoklis vai jānovērš identiska tiesību akta pieņemšana (skat. iepriekš minēto rīkojumu lietā *Arbeitsgemeinschaft Deutscher Luftfahrt-Unternehmen* un *Hapag-Lloyd*/Komisija, 17. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 19 Pārsūdzētā rīkojuma 31. punktā Vispārējā tiesa tomēr nosprieda, ka šajā lietā ne no lietas materiāliem, ne no prasītāja argumentiem neizriet, ka pēc Regulas Nr. 36/2011 pieņemšanas prasība atcelt tiesību aktu varētu radīt prasītājam tādu labumu šī paša rīkojuma 22. punktā minētās judikatūras izpratnē, lai viņš saglabātu interesi celt prasību.
- 20 It īpaši attiecībā uz, pirmkārt, apstākli, ka Savienības iestādes tiesību akta atcelšana nenozīmē tā prettiesiskuma atzīšanu un ka šis atcelšanas ietekme ir *ex nunc* atšķirībā no sprieduma par tiesību akta atcelšanu, saskaņā ar kuru atceltais tiesību akts tiek svītrots no tiesību sistēmas ar atpakaļejošu spēku un tiek uzskatīts, ka tas nekad nav pastāvējis (šajā ziņā skat. Vispārējās tiesas 1995. gada 13. decembra spriedumu apvienotajās lietās T-481/93 un T-484/93 *Exporteurs in Levende Varkens u.c./Komisija*, *Recueil*, II-2941. lpp., 46. punkts), Vispārējā tiesa pārsūdzētā rīkojuma 32. punktā norādīja, ka ar šo apstākli nevar tikt pamatota prasītāja interese panākt Regulas Nr. 1330/2008 atcelšanu [ar spriedumu].
- 21 Pārsūdzētā rīkojuma 33. punktā Vispārējā tiesa skaidroja, ka, pirmkārt, nekas neliecina par to, ka Regulas Nr. 1330/2008 izzušana *ex tunc* sniegtu prasītājam kādu labumu. It īpaši nekas neļaujot secināt, ka sprieduma par šīs regulas atcelšanu gadījumā Komisijai, piemērojot LESD 266. pantu, būtu jāveic pasākumi, lai novērstu konstatēto prettiesiskumu.
- 22 Pārsūdzētā rīkojuma 34. punktā Vispārējā tiesa uzskatīja, ka, otrkārt, pati iespējamā prettiesiskuma atzīšana, protams, var būt viens no atlīdzināšanas veidiem prasībā par zaudējumu atlīdzību saskaņā ar LESD 268. un 340. pantu. Tomēr tā uzskata, ka ar to nepietiek, lai pamatotu intereses celt prasību atcelt iestāžu tiesību aktus saskaņā ar LESD 263. un 264. pantu saglabāšanu. Pretējā gadījumā prasītājs vienmēr saglabātu interesi prasīt atcelt tiesību aktu, lai gan tas ir atsaukts vai atcelts, kas nebūtu saderīgi ar pārsūdzētā rīkojuma 24. un 29. punktā minēto un attiecīgi šā sprieduma 16. un 18. punktā atgādināto judikatūru.
- 23 Attiecībā uz Vispārējās tiesas judikatūru, saskaņā ar kuru prasītājs var saglabāt interesi panākt tāda atcelta un aizstāta lēmuma atcelšanu [ar spriedumu], kurā noteikti ierobežojoši pasākumi (šajā ziņā papildus jau iepriekš minētajam spriedumam lietā *PKK/Padome*, 46.–51. punkts, skat. Vispārējās tiesas 2006. gada 12. decembra spriedumu lietā T-228/02 *Organisation des Modjahedines du peuple d'Iran/Padome*, Krājums, II-4665. lpp., 35. punkts; 2007. gada 11. jūlija spriedumu lietā T-327/03 *Al-Aqsa/Padome*, 39. punkts, un 2008. gada 23. oktobra spriedumu lietā T-256/07 *People's Mojahedin Organization of Iran/Padome*, Krājums, II-3019. lpp., 48. punkts), pārsūdzētā rīkojuma 35. punktā Vispārējā tiesa konstatēja, ka šī judikatūra tikusi izstrādāta īpašos un no šīs lietas gadījuma atšķirīgos apstākļos. Proti, atšķirībā no Regulas Nr. 1330/2008 iepriekš minētajās lietās apstrīdētie tiesību akti bija ne tikai atcelti, bet arī aizstāti ar jauniem tiesību aktiem, saglabājot ierobežojošus pasākumus pret attiecīgajām organizācijām. Tādējādi atcelto tiesību aktu sākotnējā ietekme uz attiecīgajām organizācijām saglabājās ar aizstāto tiesību aktu starpniecību. Taču šajā lietā Regulā Nr. 36/2011 prasītāja uzvārda ieraksts gluži vienkārši tika svītrots no strīdīgā saraksta, tādējādi netieši atceļot Regulu Nr. 1330/2008, ciktāl tā attiecas uz prasītāju, neaizstājot šajā regulā noteiktos pasākumus. Tātad šī tiesību akta radītās sekas neturpinājās. Turklāt minētā judikatūra esot balstīta uz atšķirīgām sekām, ko radot tiesību akta atcelšana un tiesību akta atcelšana [ar spriedumu], taču šim apstāklim, kā izrietot no pārsūdzētā rīkojuma 32. punkta, šajā gadījumā neesot nozīmes.

- 24 Minētā rīkojuma 36. punktā Vispārējā tiesa norādīja, ka šī atšķirība ir apstiprināta Tiesas 2009. gada 3. decembra spriedumā apvienotajās lietās C-399/06 P un C-403/06 P *Hassan* un *Ayadi*/Padome un Komisija (Krājums, I-11393. lpp.). Pirmkārt, tā vietā, lai automātiski secinātu, ka attiecīgie prasītāji saglabā interesi celt prasību konkrētajās lietās, kurās tika taisīts minētais spriedums, Tiesa pēc savas ierosmes minētā sprieduma 57. punktā uzdeva jautājumu, vai, ņemot vērā apstrīdētās regulas atsaukšanu un tās aizstāšanu ar citu tiesību aktu ar atpakaļejošu spēku, šajās lietās vispār ir jāturpina tiesvedība. Otrkārt, minētā sprieduma 59.–63. punktā Tiesa norādīja uz vairākām īpatnībām tai nodotajā lietā, kuras Tiesai tā paša sprieduma 64. un 65. punktā ļāva secināt, ka “šādos īpašos apstākļos” un atšķirībā no tā, kas tika nospriests Tiesas 1993. gada 8. marta rīkojumā lietā C-123/92 *Lezzi Pietro*/Komisija (*Recueil*, I-809. lpp.), jauna tiesību akta pieņemšana un vienlaicīga apstrīdētās regulas atcelšana nevar tikt uzskatīta par līdzvērtīgu vienkāršai apstrīdētās regulas atcelšanai [ar spriedumu]. Taču šajā gadījumā šādi īpaši apstākļi nepastāv. Konkrētāk, šajā lietā Regula Nr. 36/2011 ir galīga, ciktāl tā vairs nevar būt prasības atcelt tiesību aktu priekšmets. Līdz ar to var tikt izslēgts, ka Regula Nr. 1330/2008 atkārtoti stāsies spēkā, ciktāl tā attiecas uz prasītāju, atšķirībā no tā, ko Tiesa konstatējusi sava iepriekš minētā sprieduma apvienotajās lietās *Hassan* un *Ayadi*/Padome un Komisija 63. punktā.
- 25 Otrkārt, attiecībā uz to, ka prasītājs var saglabāt interesi lūgt atcelt Savienības iestādes tiesību aktu, lai nepieļautu, ka nākotnē atkārtos tajā iespējami pieļautais prettiesiskums, Vispārējā tiesa pārsūdzētā rīkojuma 37. punktā atgādināja, ka šāda interese celt prasību, kas izriet no LESD 266. panta pirmās daļas, var pastāvēt tikai tad, ja iespējamais prettiesiskums var atkārtoties nākotnē neatkarīgi no tās lietas apstākļiem, kurā prasītājs cēlis prasību (iepriekš minētais spriedums lietā *Wunenburger*/Komisija, 51. un 52. punkts). Tomēr šajā lietā lietas materiālos nekas neliecina, ka tā varētu notikt. Gluži pretēji, tā kā Regula Nr. 36/2011 tika pieņemta, ņemot vērā prasītāja īpašos apstākļus un, acīmredzot, situācijas attīstību Lībijā, Vispārējā tiesa uzskatīja, ka nešķiet ticami, ka iespējamais prettiesiskums varētu atkārtoties nākotnē neatkarīgi no apstākļiem, pamatojoties uz kuriem ir celta prasība.
- 26 Treškārt, attiecībā uz argumentu, ka pastāvot kādas sevišķas sabiedrības intereses sodīt par starptautisko tiesību imperatīvo normu iespējamo pārkāpumu, Vispārējā tiesa pārsūdzētā rīkojuma 38. punktā uzskatīja, ka, neatzīstot, ka šajā ziņā Komisija būtu vainojama, ar šo argumentu nepietiek, lai pamatotu prasītāja personīgo interesi uzturēt prasību. Pat tad, ja, kā norāda prasītājs, Komisijai ir jāievēro starptautisko tiesību imperatīvās normas un tai nav tiesību pieņemt lēmumu, pamatojoties uz faktiem, kas iegūti spīdzināšanas laikā, prasītājam nav pilnvaru rīkoties likuma vai iestāžu interesēs un viņš var aizstāvēt tikai tādas intereses un iebildumus, kuri uz to attiecas personīgi (šajā ziņā skat. 1983. gada 30. jūnija spriedumu lietā 85/82 *Schloh*/Padome, *Recueil*, 2105. lpp., 14. punkts).
- 27 Ceturtkārt, attiecībā uz iespējamām nelabvēlīgām sekām, kas attiecīgajā gadījumā var izrietēt no Regulas Nr. 1330/2008 iespējamā prettiesiskuma, Vispārējā tiesa pārsūdzētā rīkojuma 39. punktā norādīja, ka atbildētāju iestāžu izteiktais lūgums izbeigt tiesvedību attiecas vienīgi uz prasījumu atcelt tiesību aktu. Tādējādi prasības par zaudējumu atlīdzību, kas celta, pamatojoties uz LESD 268. pantu un LESD 340. panta otro un trešo daļu, ietvaros *A. Abdulrahim* joprojām ir tiesīgs prasīt atlīdzību par viņam iespējami nodarīto kaitējumu.
- 28 Visbeidzot, piektkārt, attiecībā uz argumentu par apgalvoto nepieciešamību saņemt nolēmumu par šīs prasības pamatotību, lai tiktu atlīdzināti prasītāja tiesāšanās izdevumi, Vispārējā tiesa pārsūdzētā rīkojuma 40. punktā atsauca uz savu lēmumu par tiesāšanās izdevumiem.
- 29 Vispārējā tiesa pārsūdzētā rīkojuma 41. punktā secināja, ka ir jāizbeidz tiesvedība par prasījumu atcelt Regulu Nr. 1330/2008.
- 30 Attiecībā uz prasību par zaudējumu atlīdzību Vispārējā tiesa uzskatīja, ka tā, ņemot vērā procesuālos dokumentus, lietas materiālos ietverto informāciju un lietas dalībnieku sniegtos rakstveida paskaidrojumus, ir acīmredzami juridiski nepamatota, pat acīmredzami nepieņemama.

- 31 Pēc tam, kad Vispārējā tiesa pārsūdzētā rīkojuma 45. punktā bija atgādinājusi Savienības ārpuslīgumiskās atbildības tās iestāžu nelikumīgas rīcības dēļ iestāšanās nosacījumus, tā šī paša rīkojuma 48. punktā nosprieda, ka kaitējums nav ne aprēķināts, ne pierādīts.
- 32 Turklāt pārsūdzētā rīkojuma 52. punktā Vispārējā tiesa nosprieda, ka nav konstatēta cēloņsakarība starp aktiem, par kuriem ir šī lieta, un apgalvoto kaitējumu, jo *A. Abdulrahim* iespējami nodarīto materiālo zaudējumu, kas radās tāpēc, ka nebija pieejami viņa līdzekļi, finanšu aktīvi un citi saimnieciskie resursi un bija noteikts to lietošanas aizliegums, tiešs un tūlītējs cēlonis bija nevis šo tiesību aktu pieņemšana, bet gan agrāk pieņemtie lēmumi, proti, pirmkārt, Sankciju komitejas 2008. gada 21. oktobra lēmums iekļaut prasītāja uzvārdu minētās komitejas sarakstā un, otrkārt, Apvienotās Karalistes iestāžu lēmums noteikt viņam ierobežojošus pasākumus.

Apelācijas prasījumi

- 33 *A. Abdulrahim* prasījumi Tiesai ir šādi:
- atcelt pārsūdzēto rīkojumu;
  - atzīt, ka viņa prasība atcelt tiesību aktu nav zaudējusi priekšmetu;
  - nodot lietu atpakaļ izskatīšanai Vispārējā tiesā, lai tā spriestu par viņa prasību atcelt tiesību aktu, un
  - piespriest Komisijai atlīdzināt šajā apelācijā un tiesvedībā Vispārējā tiesā radušos tiesāšanās izdevumus, tostarp izdevumus par apsvērumu iesniegšanu pēc Vispārējās tiesas aicinājuma.
- 34 Padome un Komisija lūdz Tiesu noraidīt apelācijas sūdzību un piespriest *A. Abdulrahim* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Par apelācijas sūdzību

- 35 Savas apelācijas sūdzības pamatojumā apelācijas sūdzības iesniedzējs atsaucas uz tiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzību un uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā. Papildus Tiesas judikatūrai (2002. gada 25. jūlija spriedums lietā *C-50/00 P Unión de Pequeños Agricultores/Padome, Recueil*, I-6677. lpp., 38. un 39. punkts, kā arī 2007. gada 18. janvāra spriedums lietā *C-229/05 P PKK un KNK/Padome, Krājums*, I-439. lpp., 76. un 77. punkts) viņš atsaucas uz Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 47. pantu un 52. panta 3. punktu, kā arī tās 7. pantu, kas ir līdzvērtīgs Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas, kas parakstīta Romā 1950. gada 4. novembrī (turpmāk tekstā – “ECPAK”), 8. pantam, kurā ir paredzēts, ka ikvienai personai ir tiesības uz savas privātās un ģimenes dzīves, dzīvesvietas un saziņas neaizskaramību.
- 36 Konkrētāk, savu argumentu pamatojumam apelācijas sūdzības iesniedzējs izvirza divus pamatus, pirmais no kuriem sastāv no trim daļām.

Par pirmo pamatu

Par pirmā pamata pirmo daļu – kļūdu tiesību piemērošanā, ko esot pieļāvusi Vispārējā tiesa, neuzklausot ģenerālvokātu

- 37 Apelācijas sūdzības iesniedzējs apgalvo, ka, pirms sprieduma taisīšanas neuzklausot ģenerālvokātu, Vispārējā tiesa ir pārkāpusi sava Reglamenta 114. panta 4. punktu, uz kuru ir atsauce šā reglamenta 113. pantā, pamatojoties uz kuru tika pieņemts pārsūdzētais rīkojums.

38 Tomēr, kā pamatoti atgādinājušas Padome un Komisija, Vispārējās tiesas pienākums uzklaut ģenerālvokātu, pirms tiek lemts par prasību, ir jāskata, ņemot vērā Vispārējās tiesas Reglamenta 2. panta 2. punktu un 18. un 19. pantu, no kuriem izriet, ka, pirmkārt, Vispārējās tiesas tiesneša norīkošana par ģenerālvokātu ir fakultatīva, ja lietu izskata Vispārējās tiesas palāta, un, otrkārt, atsauces uz ģenerālvokātu šajā reglamentā ir piemērojamas vienīgi tad, ja kāds tiesnesis faktiski ir norīkots par ģenerālvokātu (2009. gada 25. jūnija rīkojums lietā C-580/08 P *Srinivasan*/Ombuds, 35. punkts; 2010. gada 22. oktobra rīkojums lietā C-266/10 P *Seacid*/Parlaments un Padome, 11. punkts, un 2011. gada 22. septembra spriedums lietā C-426/10 P *Bell & Ross*/ITSB, Krājums, I-8849. lpp., 28. punkts).

39 Tā kā neviens ģenerālvokāts netika norīkots, lai izskatītu Vispārējās tiesas otrajai palātai uzticēto prasību, ko cēlis *A. Abdulrahim*, Vispārējai tiesai nebija pienākuma uzklaut ģenerālvokātu, pirms tiek atzīts, ka ir jāizbeidz tiesvedība.

40 Līdz ar to pirmā pamata pirmā daļa nav pamatota.

Par pirmā pamata otro daļu – tiesību uz lietas taisnīgu izskatīšanu pārkāpumu

41 Apelācijas sūdzības iesniedzējs apgalvo, ka, neaicinot prasītāju iesniegt apsvērumus par vajadzību uzsākt mutvārdu procesu, Vispārējā tiesa ir pārkāpusi tiesības uz lietas taisnīgu izskatīšanu. Viņš uzsver, ka Tiesas Reglamenta 120. pantā – redakcijā, kas bija piemērojama apelācijas sūdzības iesniegšanas brīdī, – bija paredzēts, ka lietas dalībnieks var iesniegt apsvērumus pirms jebkāda lēmuma pieņemšanas par iespējamu mutvārdu procesa uzsākšanu. Nekādi nevarot tikt attaisnota cita pieeja Vispārējā tiesā. Apelācijas sūdzības iesniedzējs uzskata, ka Vispārējās tiesas Reglamenta 114. pants, kā tā to ir interpretējusi, neatbilst Hartas 47. pantam.

42 Šajā ziņā ir jānorāda, ka Vispārējās tiesas Reglamenta 113. panta piemērošana negarantē mutvārdu procesa uzsākšanu, jo Vispārējā tiesa, piemērojot sava reglamenta 114. panta 3. punktu, uz kuru ir atsauce šī paša reglamenta 113. pantā, var izspriest lietu tikai rakstveida procesā (2006. gada 19. janvāra spriedums lietā C-547/03 P *AIT*/Komisija, Krājums, I-845. lpp., 35. punkts, un 2006. gada 2. maija spriedums lietā C-417/04 P *Regione Siciliana*, Krājums, I-3881. lpp., 37. punkts).

43 Tomēr Vispārējās tiesas Reglamenta 113. pantā Vispārējai tiesai ir uzlikts pienākums uzklaut lietas dalībniekus, pirms tiek lemts par to, vai pastāv kāds absolūts šķērslis tiesas procesam, vai arī konstatēts, ka strīda priekšmets vairs nepastāv un ka tiesvedība ir jāizbeidz. Saskaņā ar šo tiesību normu apelācijas sūdzības iesniedzējs tika aicināts rakstveidā izteikties par Regulas Nr. 36/2011 pieņemšanas sekām, īpaši ņemot vērā viņa prasības priekšmetu. Līdz ar to viņš varēja paredzēt, ka gadījumā, ja Vispārējā tiesa uzskatītu, ka strīda priekšmets vairs nepastāv, tā pieņems rīkojumu, jo runa ir par vienu no minētajā 113. pantā norādītajiem gadījumiem, kad Vispārējā tiesa var lemt jebkurā laikā.

44 Līdz ar to, pretēji apelācijas sūdzības iesniedzēja apgalvotajam, Vispārējā tiesa, viņam lūdzot izteikties par strīda priekšmeta pastāvēšanu un nejaudājot par iespēju uzsākt mutvārdu procesu, nav pārkāpusi tiesības uz lietas taisnīgu izskatīšanu, kas garantētas Hartas 47. pantā.

45 No šiem apstākļiem izriet, ka pirmā pamata otrā daļa nav pamatota.

Par pirmā pamata trešo daļu – kļūdu tiesību piemērošanā, ko Vispārējā tiesa esot pieļāvusi, neuzsākot mutvārdu procesu

46 Ar pirmā pamata trešo daļu apelācijas sūdzības iesniedzējs apgalvo, ka, neuzsākot mutvārdu procesu, Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā. Viņš uzskata, ka Vispārējā tiesa vienīgi izņēmuma kārtā var atteikties no šī posma, kas esot būtiska prasītāja rīcībā esošo līdzekļu savu

argumentu efektīvai izvirzīšanai sastāvdaļa. Atbilstoši apelācijas sūdzības iesniedzēja apgalvotajam no mutvārdu procesa būtu jāatsakās tikai tajos gadījumos, kad nepastāv neviens izšķirošs jautājums par tiesiskiem un/vai faktiskiem apstākļiem. Viņš norāda, ka Vispārējā tiesa ir lēmusi uzreiz pēc atbildes, kuru viņš sniedza Vispārējai tiesai par savas intereses celt prasību uzturēšanu, un pēc īsiem Komisijas un Padomes apsvērumiem.

- 47 Apelācijas sūdzības iesniedzējs apgalvo, ka gandrīz visa Vispārējās tiesas argumentācija attiecoties uz jautājumiem un judikatūru, kuri nav tikuši apspriesti un par kuriem viņam nav tikusi dota iespēja tikt uzklautam ne rakstveidā, ne mutvārdos. Neatkarīgi no Vispārējās tiesas minētās judikatūras šī tiesa it īpaši esot uzsvērusi faktus par situāciju Lībijā un to, ka ir maz ticams, ka iespējamais pārkāpums varētu atkārtoties nākotnē.
- 48 Kā to atgādina Komisija, Vispārējā tiesa atbilstoši tās Reglamenta 113. pantam un 114. panta 3. punktam varēja pieņemt pārsūdzēto rīkojumu, nesākot mutvārdu procesu, ja uzskatīja, ka ir pietiekami informēta un ka apelācijas sūdzības iesniedzējam ir bijusi iespēja – kuru viņš turklāt arī izmantoja – pēc Vispārējās tiesas aicinājuma iesniegt rakstveida apsvērumus par prasījumiem izbeigt tiesvedību, ko bija izvirzījušas atbildētājas iestādes, un tādējādi izvirzīt argumentus, pamatojoties uz kuriem viņš iebilda pret šiem prasījumiem.
- 49 Attiecībā uz pārsūdzētā rīkojuma un tajā minētās judikatūras pamatojumu ir jāuzsver, ka, lai arī Vispārējai tiesai ir jāievēro lietas dalībnieku tiesības uz aizstāvību, tai tomēr nav jālūdz lietas dalībniekiem ieņemt nostāju par argumentāciju, kuru tā plāno norādīt, izskatot tai iesniegtu strīdu.
- 50 No šiem apstākļiem izriet, ka pirmā pamata trešā daļa nav pamatota un ka tādēļ šis pamats nav apstiprināms.

Par otro pamatu – kļūdu tiesību piemērošanā, ko esot pieļāvusi Vispārējā tiesa, nospriežot, ka ir zudis strīda priekšmets

Lietas dalībnieku argumenti

- 51 *A. Abdulrahim* apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir piemērojusi pārāk ierobežojošus kritērijus intereses celt prasību jēdzienam. Viņš uzskata, ka nevar tikt atzīts, ka ir zudis prasības priekšmets, ja pat mazāko nodarīto kaitējumu var atlīdzināt, turpinot izskatīt šo prasību, jo tas rada labumu prasītājam. Šajā lietā viņš uzskata, ka viņa prasība atcelt tiesību aktu var ļaut izbeigt viņa tiesību uz privātās un ģimenes dzīves neaizskaramību, kas paredzētas ECPAK 8. pantā, turpinātu pārkāpumu, atjaunot viņa reputāciju, novērst šķēršļus pieņemšanai darbā un ceļošanai, kā arī viņa iekļaušanas strīdīgajā sarakstā sekas viņam pašam, jo šī iekļaušana skar viņa ģimeni un tās dēļ viņa ģimenei tiek piemēroti ierobežojoši pasākumi.
- 52 Viņš uzskata, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā un ir nepareizi piemērojusi labuma gūšanas no atcelšanas [ar spriedumu] kritēriju pārsūdzētā rīkojuma 33. punktā, jo tā šī labuma pastāvēšanu pakārtojusi nosacījumam, ka Komisijai un/vai Padomei, piemērojot LESD 266. pantu, ir jāveic pasākumi, lai novērstu konstatēto prettiesiskumu. Noteiktos gadījumos tiesību akta atcelšanai [ar spriedumu] neesot vajadzīgi nekādi vēlāki pasākumi. Turklāt atzišana par neesošu neesot pakļauta nosacījumam, ka tiesību akta autoram turpmāk ir jārikojas kādā noteiktā veidā.
- 53 Apelācijas sūdzības iesniedzējs uzskata, ka Vispārējās tiesas spriedumā ir pārkāptas procesuālās garantijas, kas izriet no ECPAK 8. panta, saskaņā ar kuru viņam ir jābūt iespējai apstrīdēt pret viņu izvirzītās apsūdzības, lai tiktu atlīdzināts iestādes radītais kaitējums. Ja tiktu atzīts, ka ir zudusi interese celt prasību, Komisija varētu, atceļot apstrīdēto pasākumu, izvairīties no pārbaudes Savienības tiesā; tas nebūtu saderīgi ar tiesiskas valsts principu un ļautu šai iestādei izvairīties no jebkādas atbildības.

- 54 Apelācijas sūdzības iesniedzējs norāda, ka Vispārējā tiesa atzīst, ka, pat ja nav kaitējuma, iespējama prettiesiskuma atkārtotāšanās nākotnē ir pietiekama, lai tiktu uzskatīts, ka joprojām pastāv interese turpināt tiesvedību (iepriekš minētais spriedums lietā *Wunenburger/Komisija*, 58. un 59. punkts). Viņš apgalvo, ka šajā lietā ECPAK 8. pants tika pārkāpts tādēļ, ka tika izmantoti spīdzināšanas laikā iegūti pierādījumi. Tomēr Vispārējā tiesa neesot ņēmusi vērā viņa prasības pamatojumam minēto pārkāpumu, kuri var atkārtoties, sistemātisko raksturu. Tādēļ apelācijas sūdzības iesniedzējam esot acīmredzama interese par to, lai tiktu taisīts tiesas spriedums šajā jautājumā, jo tas esot pamats viņa atzišanai par personu, kura ir saistīta ar teroristisku organizāciju.
- 55 Katrā ziņā apelācijas sūdzības iesniedzējs uzskata, ka, ņemot vērā politisko apstākļu, kas ir tādu ierobežojošo pasākumu kā Regula Nr. 1330/2008 noteiktie cēlonis, straujo attīstību, Vispārējās tiesas pieeja esot īpaši uztraucoša. Proti, viņa uzvārda svītrosana no strīdīgā saraksta neesot tikusi pamatota un Vispārējā tiesa neesot varējusi secināt, ka apelācijas sūdzības iesniedzējs netiks no jauna iekļauts šajā sarakstā. Viņa iekļaušanas sarakstā pamatojumam vai atbalstam varētu tikt minēts jebkāds dalībvalsts lūgums nākotnē atkārtoti viņu iekļaut minētajā sarakstā. Visbeidzot, politisko apstākļu straujo pārmaiņu sekas, kā atzina Vispārējā tiesa, atsaucoties uz situāciju Libijā, neesot noraidāmas.
- 56 Padome un Komisija uzsver, ka apelācijas sūdzības iesniedzējs lūdza atcelt ierobežojošos pasākumus, kas uz viņu attiecas, un ka, pieņemot Regulu Nr. 36/2011, tika panākts šis rezultāts. Šajā ziņā tās atgādina judikatūru, saskaņā ar kuru interese panākt atcelta tiesību akta atcelšanu [ar spriedumu] nozīmē, ka pašai šī tiesību akta atcelšanai [ar spriedumu] var būt tiesiskas sekas.
- 57 Šajā ziņā Padome un Komisija apstrīd apelācijas sūdzības iesniedzēja argumentus par intereses celt prasību saglabāšanu, lai atjaunotu viņa reputāciju un lai novērstu jaunu iekļaušanu strīdīgajā sarakstā. Komisija atgādina, ka spriedums nevar attiekties uz laikposmu pirms 2008. gada 22. decembra – datuma, kad apelācijas sūdzības iesniedzējs tika iekļauts strīdīgajā sarakstā. Turklāt savā apelācijas sūdzībā apelācijas sūdzības iesniedzējs esot izvirzījis pamatus par tiesību uz aizstāvību, tiesību aizsardzību tiesā un viņa tiesībām uz īpašumu pārkāpumu, bet viņš neesot minējis, ka būtu pieļauta kļūda novērtējumā attiecībā uz to, vai viņš bija saistīts ar *Al-Qaida* vai nē. Šādos apstākļos spriedums, ar kuru, pamatojoties uz procesuālajiem pamatiem, tiku atcelta Regula Nr. 1330/2008, nebūtu varējis viņu attaisnot.
- 58 Padome un Komisija arī uzskata, ka tas, ka Vispārējā tiesa nav pasludinājusi spriedumu pēc būtības, nerada risku, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja iekļaušana sarakstā no jauna stātos spēkā. Proti, ar Padomes 2009. gada 22. decembra Regulu (ES) Nr. 1286/2009, ar ko groza Regulu Nr. 881/2002 (OV L 346, 42. lpp.), pēdējā minētajā regulā esot ticis iekļauts 7.a pants, saskaņā ar kuru lēmums par jaunu iekļaušanu sarakstā var tikt pieņemts tikai tad, ja Komisija saņem no Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes pamatojuma izklāstu, kas tai tūlīt pēc sava lēmuma par iekļaušanu sarakstā ir jāpaziņo attiecīgajai personai, lai tā varētu sniegt savus apsvērumus par Komisijas lēmuma iespējamo pārskatīšanu. Šajā lietā Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes lēmums svītrot apelācijas sūdzības iesniedzēju no Sankciju komitejas saraksta novēršot jebkādas šaubas par to, ka apelācijas sūdzības iesniedzējs atkārtoti tiks iekļauts šajā sarakstā, ja nemainīsies faktiskie apstākļi. Turklāt Vispārējās tiesas spriedums neietekmējot Drošības padomes lēmumu svītrot ieinteresēto personu no minētā saraksta 2010. gada decembrī.
- 59 Attiecībā uz pārņemto pārkāpumu sistemātisko raksturu Padome un Komisija atkārtoti, ka prasība atcelt tiesību aktu attiecas tikai uz prasītāja iekļaušanu strīdīgajā sarakstā un ka atcelšana [ar spriedumu] attiecoties tikai uz prasītāju. Līdz ar to nerodoties jautājums par sistēmisko iedarbību.
- 60 Visbeidzot Padome un Komisija uzstāj, ka šī lieta ir jānošķir no tām, kurās tika pasludināts iepriekš minētais spriedums lietā *PKK/Padome* un citi šajā apelācijā minētie spriedumi. Tās uzsver, ka katrā no šīm pēdējām minētajām lietām prasītāji vēl arvien bija iekļauti sarakstos brīdī, kad tiesa izskatīja viņu prasību atcelt tiesību aktu, bet šajā lietā prasītāja uzvārds jau ir ticis svītrots no strīdīgā saraksta. Komisija tāpat salīdzina šo lietu ar lietu, kurā tika pasludināts 2011. gada 21. decembra spriedums lietā

C-27/09 P Francija/*People's Mojahedin Organization of Iran* (Krājums, I-13427. lpp., 43.–50. punkts), kurā Francijas Republika uzskatīja, ka joprojām pastāv apelācijas priekšmets, jo šī dalībvalsts apgalvoja, ka Savienības tiesību sistēmā ir jāsaugabā lēmums par *People's Mojahedin Organization of Iran* iekļaušanu sarakstā, kas ir ietverts Padomes 2001. gada 27. decembra Kopējās nostājas 2001/931/KĀDP par īpašu pasākumu piemērošanu terorisma apkarošanai (OV L 344, 93. lpp.) pielikumā. Šajā lietā apelācijas sūdzības iesniedzēja un Komisijas starpā neesot strīda par prasītāja svītrosānu no strīdīgā saraksta.

Tiesas vērtējums

- 61 Pārsūdzētā rīkojuma 22. punktā Vispārējā tiesa atgādināja pastāvīgo judikatūru, saskaņā ar kuru, ņemot vērā prasības priekšmetu, prasītāja interesei celt prasību ir jāpastāv prasības celšanas brīdī, jo pretējā gadījumā prasība būtu nepieņemama. Šim strīda priekšmetam – tāpat kā interesei celt prasību – ir jāturpina pastāvēt līdz tiesas nolēmuma pasludināšanai, pretējā gadījumā tiesvedība ir jāizbeidz, kas nozīmē, ka prasības rezultātā lietas dalībniekam, kas cēlis šo prasību, ir jāvar panākt labvēlīgu iznākumu (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Wunenburger*/Komisija, 42. punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī 2008. gada 17. aprīļa spriedumu apvienotajās lietās C-373/06 P, C-379/06 P un C-382/06 P *Flaherty* u.c./Komisija, Krājums, I-2649. lpp., 25. punkts).
- 62 Dažādos apstākļos Tiesa ir atzinusi, ka prasītāja interese celt prasību obligāti neizzūd tādēļ, ka viņa apstrīdētais tiesību akts tiesvedības laikā ir pārstājis radīt sekas.
- 63 Tādējādi Tiesa tostarp nosprieda, ka prasītājam var saglabāties interese prasīt atcelt lēmumu, vai nu lai panāktu viņa iepriekšējā stāvokļa atjaunošanu (1979. gada 6. marta spriedums lietā 92/78 *Simmenthal*/Komisija, *Recueil*, 777. lpp., 32. punkts), vai lai apstrīdētā tiesību akta autors nākotnē izdarītu vajadzīgos grozījumus un tādējādi novērstu pārkāpuma, kas, iespējams, ir pieļauts apstrīdētajā tiesību aktā, atkārtotās risku (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Simmenthal*/Komisija, 32. punkts; 1986. gada 24. jūnija spriedumu lietā 53/85 *AKZO Chemie* un *AKZO Chemie UK*/Komisija, *Recueil*, 1965. lpp., 21. punkts, kā arī iepriekš minēto spriedumu lietā *Wunenburger*/Komisija, 50. punkts).
- 64 Lietā, kurā pret Komisiju vērsies uzņēmums, kurš prettiesiski izslēgts no konkursa procedūras, Tiesa nosprieda, ka, pat gadījumā, ja apstākļu dēļ izrādītos, ka tiesību akta izdevēja iestāde nevar izpildīt pienākumu veikt pasākumus, lai izpildītu spriedumu, ar kuru ir atcelts šis tiesību akts, prasībā atcelt tiesību aktu var saglabāties interese kā pamats iespējamai prasībai saistībā ar atbildību (1980. gada 5. marta spriedums lietā 76/79 *Könecke Fleischwarenfabrik*/Komisija, *Recueil*, 665. lpp., 9. punkts).
- 65 No šīs judikatūras izriet, ka prasītāja intereses celt prasību saglabāšanās ir jāizvērtē *in concreto*, ņemot vērā tostarp apgalvotā pārkāpuma sekas un apgalvotā kaitējuma būtību.
- 66 Vispārējā tiesā – tāpat kā Tiesā – apelācijas sūdzības iesniedzējs minēja dažādus iemeslus, ar kuriem, viņaprāt, ir attaisnojama viņa intereses celt prasību saglabāšanās, neraugoties uz to, ka ar Regulu Nr. 36/2011 viņa uzvārds ticis svītrots no Regulas Nr. 881/2002, kas grozīta ar Regulu Nr. 1330/2008, I pielikuma sadaļas “Fiziskās personas”. Tomēr ir jāprecizē, ka nav jāizvērtē visi prasītāja minētie iemesli, ja viens no tiem ir pietiekams, lai konstatētu intereses celt prasību saglabāšanos.
- 67 Pārsūdzētā rīkojuma 28. un 31. punktā Vispārējā tiesa nosprieda, ka, pieņemot Regulu Nr. 36/2011, ciktāl ar to no strīdīgā saraksta tika svītrots ieraksts par *A. Abdulrahim* uzvārdu, pilnībā tika apmierinātas viņa intereses, tādēļ viņa prasība atcelt tiesību aktu vairs nevarēja viņam sniegt labumu un līdz ar to bija zudusi viņa interese celt prasību.

- 68 Šajā ziņā ir jānorāda, ka pārsūdzētā rikojuma 32. punktā Vispārējā tiesa, protams, pamatoti atgādināja atšķirību starp Savienības iestādes tiesību akta atcelšanu, kas nenozīmē, ka tiek atzīts šā tiesību akta prettiesiskums un tiek radītas *ex nunc* sekas, un tāda sprieduma atcelšanu, ar kuru tiek atcelts tiesību akts un saskaņā ar kuru atceltais akts ar atpakaļejošu spēku tiek izņemts no tiesību sistēmas un uzskatīts par nekad neeksistējušu.
- 69 Tomēr Vispārējā tiesa minētā 32. punkta pēdējā teikumā no tā kļūdaini ir secinājusi, ka ar šo atšķirību nevar tikt pamatota *A. Abdulrahim* interese panākt Regulas Nr. 1330/2008 atcelšanu [ar spriedumu].
- 70 Proti, ir jāatgādina, ka ierobežojošiem pasākumiem, kas veikti, piemērojot Regulu Nr. 881/2002, ir būtiska nelabvēlīga iedarbība un nozīmīga ietekme uz attiecīgo personu tiesībām un brīvībām (šajā ziņā skat. 2008. gada 3. septembra spriedumu apvienotajās lietās C-402/05 P un C-415/05 P *Kadi* un *Al Barakaat International Foundation*/Padome un Komisija, Krājums, I-6351. lpp., 361. un 375. punkts). Papildus līdzekļu iesaldēšanai, kas savas plašās piemērojamības dēļ satriec gan attiecīgo personu profesionālo, gan ģimenes dzīvi (it īpaši skat. 2010. gada 29. aprīļa spriedumu lietā C-340/08 *M* u.c., Krājums, I-3913. lpp.) un rada šķērsli daudzu tiesību aktu noslēgšanai (it īpaši skat. 2007. gada 11. oktobra spriedumu lietā C-117/06 *Möllendorf* un *Möllendorf-Niehuus*, Krājums, I-8361. lpp.), ir jāņem vērā kauna traips un neuzticēšanās, kas seko attiecīgo personu publiskai atzīšanai par saistītām ar teroristisku organizāciju.
- 71 Kā savu secinājumu 61.–67. punktā norādījis ģenerāladvokāts, tāda prasītāja kā *A. Abdulrahim* interese celt prasību – lai gan viņa uzvārds ticis svītrots no strīdīgā saraksta – saglabājas, lai Savienības tiesa atzītu, ka viņš nekad nav bijis jāiekļauj šajā sarakstā vai ka viņš tajā nebija jāiekļauj saskaņā ar Savienības iestāžu piemēroto procedūru.
- 72 Proti, lai arī, atzīstot apstrīdētā akta prettiesiskumu vien, nevar tikt atlīdzināts materiālais kaitējums vai privātās dzīves aizskārums, tomēr tādējādi – kā apgalvo *A. Abdulrahim* – viņš var tikt attaisnots vai viņam sniegts noteikta veida atlīdzinājums par morālo kaitējumu, kas viņam nodarīts šī prettiesiskuma dēļ, un tādējādi pamatota viņa interese celt prasību saglabāšanās (šajā ziņā skat. 1980. gada 10. jūnija spriedumu lietā 155/78 *M.*/Komisija, *Recueil*, 1797. lpp., 6. punkts, kā arī 1990. gada 7. februāra spriedumu lietā C-343/87 *Culin*/Komisija, *Recueil*, I-225. lpp., 26. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 73 Līdz ar to Vispārējā tiesa pārsūdzētā rikojuma 28. un 31. punktā no prasītāja uzvārda svītrotāšanas no strīdīgā saraksta ar Regulu Nr. 36/2011 kļūdaini secināja, ka viņa interese pilnībā tikušas apmierinātas un ka tādēļ viņa prasība atcelt tiesību aktu vairs nevar viņam sniegt labumu.
- 74 Pretēji Padomes un Komisijas apgalvotajam nav lielas nozīmes tam, vai atcelšanas pamati, kas minēti tiesā, attiecas uz attiecīgā tiesību akta pamatojumu vai uz prasītāja procesuālo tiesību ievērošanu. Proti, lēmuma par līdzekļu iesaldēšanu atcelšana šādu iemeslu dēļ var sniegt prasītājam apmierinājumu, ciktāl ar to tiek radītas pamatotas šaubas par veidu, kādā attiecīgā iestāde ir īstenojusi savas pilnvaras attiecībā uz viņu.
- 75 Katrā ziņā Vispārējā tiesā prasītājs nav atsaucies tikai uz pamatiem par viņa tiesību uz aizstāvību pārkāpumu, bet ir apstrīdējis arī to, ka būtu bijis saistīts ar *Al-Qaida*. Proti, kā izriet no Vispārējā tiesā iesniegtā prasības pieteikuma 142.–150. punkta, *A. Abdulrahim* noliedza, ka būtu bijis iesaistīts teroristiskās darbībās vai saistīts ar *Al-Qaida*, un apgalvoja, ka viņš tika iekļauts strīdīgajā sarakstā tikai tādēļ, ka piederēja pie Lībijas bēgļu kopienas, no kuras daži – atbilstoši Apvienotās Karalistes apgalvotajam – bija iesaistīti teroristiskās darbībās.
- 76 Tāpat nav lielas nozīmes tam, ka spriedums par tiesību akta atcelšanu nevar attiekties uz laikposmu pirms Regulas Nr. 1330/2008 pieņemšanas. Proti, pat ja *A. Abdulrahim* jau bija iekļauts Sankciju komitejas sarakstā un viņam jau tika piemēroti Apvienotās Karalistes iestāžu noteiktie ierobežojošie

pasākumi pirms šīs regulas pieņemšanas, kā to norādīja Vispārējā tiesa pārsūdzētā rīkojuma 52. punktā, tomēr viņa iekļaušana strīdīgajā sarakstā varēja palielināt kauna traipu un neuzticēšanos viņam un tādēļ – morālo kaitējumu, kas viņam esot ticis nodarīts.

- 77 Ir jāpiebilst, ka ar Savienības regulām, kas ir tieši piemērojamas, noteiktajiem sarakstiem nav nedz Sankciju komitejas sarakstiem līdzvērtīga rakstura, nedz līdzvērtīgas juridiskās piemērojamības Savienības teritorijā.
- 78 Pārsūdzētā rīkojuma 34. punktā Vispārējā tiesa nosprieda, ka apgalvotā prettiesiskuma atzišana nav pietiekama, lai pamatotu intereses celt prasību, lai [ar spriedumu] atceltu iestāžu tiesību aktus atbilstoši LESD 263. un 264. pantam, saglabāšanos, jo pretējā gadījumā prasītājam vienmēr saglabātos interese prasīt atcelt tiesību aktu, lai arī tas jau ir ticis atsaukts vai atcelts, un tas nebūtu saderīgi ar pārsūdzētā rīkojuma 24. un 29. punktā minēto un šā sprieduma 16. un 18. punktā atgādināto judikatūru.
- 79 Tomēr šis secinājums ir pretrunā Tiesas judikatūrai, no kuras izriet, ka apgalvotā prettiesiskuma atzišana, ja – kā šajā lietā – tā var sniegt labumu prasītājam, pamato viņa intereses celt prasību [ar spriedumu] atcelt tiesību aktu saglabāšanos pat tad, ja apstrīdētais tiesību akts ir pārstājis radīt sekas pēc viņa prasības celšanas (šajā ziņā skat. iepriekš minētos spriedumus lietā *M./Komisija*, 5. un 6. punkts; lietā *AKZO Chemie* un *AKZO Chemie UK/Komisija*, kā arī lietā *Culin/Komisija*, 27.–29. punkts).
- 80 Visbeidzot, minētais secinājums nevar tikt izsecināts arī no Vispārējās tiesas judikatūras, ko tā ir minējusi pārsūdzētā rīkojuma 29. punktā un kas ir atgādināta šā sprieduma 18. punktā, jo šī judikatūra ir balstīta uz pieņēmumu, kas skaidri minēts tā paša rīkojuma 30. punktā, ka interese celt prasību pastāv tikai tad, ja tiesību akta atcelšanas [ar spriedumu] dēļ iestādei, kas ir izdevusi atcelto tiesību aktu, ir jāveic pasākumi atbilstoši LESD 266. pantam. Tomēr interese panākt apstrīdētā tiesību akta atcelšanu [ar spriedumu] saglabājas, ja – kā šajā lietā – šī atcelšana ar spriedumu var sniegt labumu prasītājam – neatkarīgi no tā, vai pastāv vajadzība vai materiāla iespēja atbildētājai iestādei veikt sprieduma par tiesību akta atcelšanu izpildes pasākumus atbilstoši LESD 266. pantam (šajā ziņā skat. iepriekš minētos spriedumus lietā *Könecke Fleischwarenfabrik/Komisija*, 9. punkts; lietā *M./Komisija*, 6. punkts; lietā *AKZO Chemie* un *AKZO Chemie UK/Komisija*, 21. punkts, kā arī lietā *Culin/Komisija*, 26. punkts).
- 81 No šiem apstākļiem izriet, ka Vispārējās tiesas pārsūdzētā rīkojuma 34. punktā norādītajā secinājumā ir pieļauta kļūda tiesību piemērošanā.
- 82 Tāpat Vispārējā tiesa, pārsūdzētā rīkojuma 35. un 36. punktā secinot, ka *A. Abdulrahim* intereses celt prasību neesamība tostarp izriet no tā, ka viņam ar Regulu Nr. 1330/2008 piemērotie ierobežojošie pasākumi nav tikuši saglabāti un ka šo pasākumu izbeigšana ar Regulu Nr. 36/2011 ir galīga, atšķirībā no situācijas iepriekš minētajā spriedumā lietā *PKK/Padome*, uz kuru atsaucās prasītājs savu argumentu pamatojumam, ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā. Proti, Regulas Nr. 1330/2008 galīga atcelšana, svītrojot prasītāja uzvārdu no strīdīgā saraksta, nenozīmē, ka neturpina pastāvēt viņa interese celt prasību attiecībā uz šīs regulas sekām laikposmā no tās spēkā stāšanās datuma līdz tās atcelšanas datumam.
- 83 Katrā ziņā, ņemot vērā šīs lietas apstākļus un tostarp *A. Abdulrahim* reputācijas aizskāruma, kas izriet no viņa iekļaušanas strīdīgajā sarakstā, apmēru, viņa interese celt prasību joprojām pastāv attiecībā uz prasību atcelt Regulu Nr. 1330/2008, ciktāl tā uz viņu attiecas, un gadījumā, ja viņa prasība tiktu apmierināta, – attiecībā uz viņa attaisnošanu un tātad uz viņam nodarītā morālā kaitējuma atlīdzināšanu noteiktā veidā.

- 84 No visiem šiem elementiem izriet, ka, nospriežot, ka prasītājam nav intereses celt prasību un ka tādēļ ir jāizbeidz tiesvedība par viņa prasību atcelt Regulu Nr. 1330/2008, ciktāl tā uz viņu attiecas, Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā.
- 85 Līdz ar to pārsūdzētais rīkojums ir jāatceļ, ciktāl tajā ir nolemts, ka ir jāizbeidz tiesvedība par prasību atcelt tiesību aktu, ko Vispārējā tiesā cēlis *A. Abdulrahim*.

Par lietas nodošanu atpakaļ Vispārējai tiesai

- 86 Saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas statūtu 61. panta pirmo daļu, ja Tiesa atceļ Vispārējās tiesas nolēmumu, tā var pati taisīt galīgo spriedumu attiecīgajā lietā, ja to ļauj tiesvedības stadija, vai nodot lietu atpakaļ sprieduma taisīšanai Vispārējā tiesā.
- 87 Tā kā Vispārējā tiesa ir nospriedusi, ka vairs nav jāizskata prasība atcelt tiesību aktu, neizvērtējot tās pieņemamību, nedz arī izskatot strīdu pēc būtības, Tiesa uzskata, ka tai tiesvedības stadija neļauj taisīt galīgo spriedumu un ka lieta ir jānodod atpakaļ Vispārējai tiesai, kā arī jāatliek lēmuma par tiesāšanās izdevumiem pieņemšana.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

- 1) **atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2012. gada 28. februāra rīkojumu lietā T-127/09 *Abdulrahim/Padome un Komisija*, ciktāl tajā ir nolemts, ka ir jāizbeidz tiesvedība par prasību atcelt tiesību aktu, ko Vispārējā tiesā cēlis *A. Abdulrahim*;**
- 2) **nodot lietu atpakaļ Eiropas Savienības Vispārējai tiesai *A. Abdulrahim* prasības atcelt tiesību aktu jaunai izskatīšanai;**
- 3) **atlikt lēmuma par tiesāšanās izdevumiem pieņemšanu.**

[Paraksti]